

8. Odpoveď ministra zdravotníctva Slovenskej republiky Kamila Šáška na interpeláciu poslankyne Národnej rady Slovenskej republiky Tamary Stohlovej podanú 2. decembra 2024 vo veci údajov o zdravotných rizikách zo životného prostredia

**MINISTERSTVO
ZDRAVOTNÍCTVA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

Kamil Šaško
minister

KANCELÁRIA NR SR PODATEĽŇA		
Došlo: 14 -01- 2025		
Číslo záznamu: 00807	Číslo spisu: KVZ - OPCS - 0046/2025 - 8	
Listy:	Prílohy:	Vybavuje:

Bratislava 20.12.2024

Číslo: ÚVZSR/OHŽP/20291/48080/2024

Vážená pani poslankyňa,

na základe Vašej interpelácie zo dňa 2. decembra 2024, ktorá bola písomne doručená predsedovi Národnej rady Slovenskej republiky vo veci údajov o zdravotných rizikách zo životného prostredia si dovoľujem uviesť nasledovné stanovisko:

K predmetnej veci Vám predkladáme čiastkové stanovisko v rámci kompetencie Úradu verejného zdravotníctva SR:

- Kompetencie orgánov verejného zdravotníctva sú stanovené v zákone č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov a jeho vykonávacích predpisoch, pričom v zmysle legislatívnych požiadaviek sú dané kompetencie v problematike ochrany vnútorného ovzdušia, kde dozorujeme plnenie zákonom stanovených limitov pre tepelno-vlhkostnú mikroklimu, mikrobiologické ukazovatele, vetranie a vykurovanie, požiadavky na svetlotechniku a pod..
- Štátny dozor vo veciach starostlivosti o životné prostredie vrátane vonkajšieho ovzdušia vykonáva Ministerstvo životného prostredia a jeho podriadené organizácie. SHMÚ je okrem iného zodpovedné za sledovanie dodržiavania imisných limitov vo vonkajšom ovzduší. Limitnou hodnotou je úroveň znečistenia ovzdušia určená na základe vedeckých poznatkov s cieľom zabrániť, predchádzať alebo znížiť škodlivé účinky na zdravie ľudí alebo životné prostredie ako celok, ktorá sa má dosiahnuť v danom čase. Číže stanovené limity sú vždy definované na základe vedeckých poznatkov relevantných organizácií pri WHO, EK, atď. na ochranu verejného zdravia. Dodržiavaním týchto limitov sa chráni zdravie ľudí. Ide o uplatňovanie princípu „Zdravie vo všetkých politikách“.

• *Orgány verejného zdravotníctva sú dotknutým orgánom pri územnom konaní navrhovaných stavieb, pri posudzovaní zámerov a strategických dokumentov podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov, kde sa pozornosť venuje každému zdroju znečisťovania vonkajšieho ovzdušia s potenciálnym rizikom na zdravie. Ak sa preukáže, že navrhovaná činnosť môže mať významný vplyv na verejné zdravie, príslušný regionálny úrad verejného zdravotníctva si môže na základe posúdenia vyžiadať posúdenie vplyvov na verejné zdravie (HIA), kde súčasťou HIA je aj predloženie vplyvu zdroja z hľadiska rozptylu znečisťovania ovzdušia (rozptylové štúdie). Hodnotenie vplyvu na verejné zdravie (ďalej len „HIA“) sa vykonáva v rámci posudkovej činnosti podľa § 13 zákona č. 355/2007 Z. z. odborne spôsobilými osobami (§ 15 ods. 1 písm. b) a § 16 ods. 5 zákona č. 355/2007).*

• *V rámci smogového varovného systému sú orgány verejného zdravotníctva (ÚVZ SR a RÚVZ v sídle kraja) jedným zo spolupracujúcich inštitúcií. V prípade smogovej situácie pripravujeme informácie o možných zdravotných účinkoch a odporúčanom správaní obyvateľstva, ktoré by mala dotknutá skupina obyvateľstva dodržiavať pri smogovej situácii. V uvedenej súvislosti sme kontaktovali miestne príslušný Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Rimavskej Sobote, ktorý za posledné obdobie neneviduje žiadne podnety od obyvateľstva k znečistenému ovzdušiu v celom okrese Revúca.*

• *V rámci strategických dokumentov rezortu zdravotníctva sú zdravotné účinky znečisteného vonkajšieho/vnútorneho ovzdušia na ľudské zdravie podrobne popísané v Akčnom pláne pre životné prostredie a zdravie obyvateľov SR (NEHAP V.). Sú tu definované dlhodobé ciele a navrhnuté aktivity na implementáciu stanovených cieľov v tejto oblasti. Uvedený akčný plán bol schválený uznesením vlády SR č. 3/2019. Ide o medzirezortný materiál na ochranu environmentálneho zdravia, kde sú navrhnuté ciele a aktivity aj v problematike vonkajšieho ovzdušia, ktorého zastrešujúcim garantom je Ministerstvo životného prostredia SR.*

Na záver dávame do pozornosti, že snahou Úradu verejného zdravotníctva SR a regionálnych úradov verejného zdravotníctva je zavedenie programu ľudského biomonitoringu (HBM) na národnej úrovni v oblasti zdravotnej prevencie ako účinného nástroja na sledovanie záťaže obyvateľstva chemickými látkami z prostredia. Je to jediný dostupný nástroj, ktorý integruje expozície zo všetkých zdrojov. HBM poskytuje súhrnný dopad znečistenia životného prostredia, faktorov životného štýlu, ako sú stravovacie zvyklosti, fajčenie alebo používanie spotrebných výrobkov a individuálnej vnímavosti príslušného jedinca v závislosti od pohlavia, veku, genetického pozadia a napr. podielu tuku v tele. Odráža

absorpciu po inhalácii, ingescii, dermálnej absorpcii zo všetkých zdrojov expozície, ako sú potraviny, voda, ovzdušie, pôda, prach, výrobky osobnej hygieny vrátane kozmetiky. To znamená, že na základe stanovených biomarkerov (indikujúcich znečistené ovzdušie) je možné vysledovať expozíciu inhalačnou cestou. Ide o finančne náročný nástroj, ktorého implementácia si bude vyžadovať širšiu medzirezortnú podporu.

S pozdravom

*Vážená pani
Tamara Stohlová
poslankyňa NR SR
Národná rada Slovenskej republiky
Bratislava*